

Zápis z jednání Pracovní skupiny pro podporu implementace opatření stanovených v programech zlepšování kvality ovzduší

Zóna Střední Morava (CZ07), Aglomerace Ostrava/Karviná/Frýdek-Místek (CZ08A), Zóna Moravskoslezsko (CZ08Z)

16.9.2021, online – CISCO WEBEX

Úvodem MŽP připomnělo účel Pracovní skupiny, kterým je identifikace problémů s realizací opatření programů zlepšování kvality ovzduší (dále jen „PZKO“), metodická pomoc s plněním opatření PZKO a výměna informací mezi gestory opatření PZKO. Statut pracovní skupiny je zveřejněn na stránkách MŽP¹.

V rámci dalšího bodu byla shrnuta opatření PZKO. Dvě hlavní a klíčová opatření PZKO (PZKO_2020_1 a PZKO_2020_2) cílí na soulad spalovacích zdrojů do 300 kW jmenovitého tepelného příkonu s požadavky zákona o ochraně ovzduší, zvýšení povědomí provozovatelů o správném provozu těchto zdrojů a motivaci provozovatelů k ekologickému vytápění. Třetí opatření (PZKO_2020_3) cílí na omezení vlivu průmyslových zdrojů na kvalitu ovzduší a prověření jejich provozu postupem dle § 13 odst. 1 zákona o ochraně ovzduší. MŽP připomnělo rovněž rámcový časový harmonogram těchto opatření, který je třeba z pozice obcí a krajů zpracovat do podoby podrobného časového plánu plnění opatření ve smyslu § 9 odst. 4 zákona o ochraně ovzduší. Další skupinou opatření jsou opatření podpůrná, která byla zveřejněna na stránkách MŽP². Podpůrná opatření nejsou povinná ve smyslu plnění imisních limitů, jejich realizaci nicméně MŽP doporučuje pro další zlepšování kvality ovzduší a zajištění co nejšetrnějšího rozvoje území v souladu a potřebami ochrany ovzduší. Podpůrná opatření nemají stanovený rámcový časový harmonogram, gestori opatření k plnění těchto opatření přistupují dle svého uvážení a možností. MŽP rovněž připomnělo dosavadní metodickou podporu, kterou gestorům k plnění opatření a cílů PZKO doposud poskytlo.

V následujícím bloku byla představena úprava vzoru časového plánu, který byl nově doplněn o vysvětlující poznámku pod čarou³. Smyslem poznámky je uvést na

¹ https://www.mzp.cz/cz/statut_pracovnich_skupin_ovzduasi

²

[https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/aktualizace_programu_zlepsovani_kvality_ovzduasi_2020/\\$FILE/OO-podpurna_opatreni_fin-20210215.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/aktualizace_programu_zlepsovani_kvality_ovzduasi_2020/$FILE/OO-podpurna_opatreni_fin-20210215.pdf)

³

[https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/aktualizace_programu_zlepsovani_kvality_ovzduasi_2020/\\$FILE/OO-vzor_Akcni_plan-20210909.docx](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/aktualizace_programu_zlepsovani_kvality_ovzduasi_2020/$FILE/OO-vzor_Akcni_plan-20210909.docx)

pravou míru tu skutečnost, že časový plán není způsobilý měnit charakter výkonu přenesené působnosti svěřené na základě zákona o ochraně ovzduší, výkonu samostatné působnosti ani jejich vzájemné fungování. Tzn. že opatření PZKO, jejichž způsob plnění předvídá přímo zákon o ochraně ovzduší, plní obecní úřady s rozšířenou působností ve smyslu tohoto zákona. Úkoly k těmto opatřením svěřeným státní správě uvedené v časovém plánu, který vydává samospráva, mají tedy charakter doporučení. Tuto informaci by měly vzít gestoři opatření na vědomí, není nicméně nutné vydané časové plány měnit. Pouze by bylo vhodné uvážit, zdali časové plány neobsahují některé nevhodné formulační výrazy, které by mohly pro veřejnost působit zavádějícím dojmem ve vztahu mezi přenesenou a samostatnou působností.

MŽP zhodnotilo dosavadní plnění opatření PZKO. Dle rámcového časového harmonogramu uplynula již lhůta pro zahájení prověření zdrojů uvedených v opatření PZKO_2020_3 postupem dle § 13 odst. 1 zákona o ochraně ovzduší. V tomto ohledu neshledalo MŽP s postupem gestorů žádné významné problémy, jak nicméně vyplynulo z pozdější diskuse, je možné v některých případech očekávat při plnění tohoto opatření problémy ze strany identifikovaných provozovatelů. Tyto problémy je připraveno MŽP řešit s krajskými úřady individuálně. Dle rámcového časového plánu dále uplynul termín uvedený v opatření PZKO_2020_1 pro analyzování možností podpory dodatečné instalace akumulčních nádob u zdrojů, kde jejich umístění nevyžaduje výrobce. O naplnění tohoto kroku v rámci opatření PZKO_2020_1 měly gestoři opatření informovat MŽP do 6 měsíců o vydání PZKO ve Věstníku MŽP. Reakci zaslal však pouze zlomek z celkového počtu gestorů. Z obdržených reakcí vyplynulo, že pouze jednotky obcí se k nějaké podpoře instalace akumulčních nádob uchýlily, zbylí respondenti preferovali spíše zapojení do kotlíkových dotací z Operačního programu Životní prostředí (OPŽP).

Ve věci pokračování kotlíkových dotací informovalo MŽP přítomné, že podpora výměny kotlů bude pokračovat jak v rámci OPŽP, který se zaměří na nízkopříjmové skupiny obyvatel (podpora až do výše 95 % uznatelných nákladů), tak také v rámci programu Nová zelená úsporám, který bude podporovat ostatní žadatele (podpora až do výše 50 % uznatelných nákladů). V rámci první výzvy kotlíkových dotací bude prioritou výměna kotlů nesplňující nejmeně 3. třídu (kotle horší než 3. třídy nelze od 1.9.2022 provozovat, viz § 41 odst. 16 zákona o ochraně ovzduší). Dle dostupnosti finančních prostředků by v dalších výzvách bylo přistoupeno také k podpoře dodatečné instalace akumulčních nádob u zařízení, kde jejich instalaci výrobce nevyžaduje. Veškeré informace o pokračování kotlíkových dotací lze nalézt v tiskové zprávě MŽP⁴.

⁴ https://www.mzp.cz/cz/news_20210715_Kotlikove-dotace-pokracuji-do-zari-2022,
https://www.mzp.cz/cz/news_20210726-Minimanual-na-kotlikove-dotace-2021-2022

V závěrečném bloku poskytl MŽP dodatečné metodické informace k plnění opatření PZKO_2020_1 a PZKO_2020_2. K opatření PZKO_2020_1 MŽP poznamenalo, že stav provedení kontrol technického stavu a provozu zdrojů (§ 17 odst. 1 písm. h) je mezi provozovateli velmi nízký. Provedení této kontroly je přitom klíčové pro identifikaci zdrojů porušující zákon o ochraně ovzduší a snížení dopadu těchto zdrojů na kvalitu ovzduší. S ohledem na nedostatek informací o skladbě kotlů ve veřejně dostupných databázích je nutné pro identifikaci zdrojů porušujících zákon využít vizuální kontrolu (dým z komína, nevhodné palivo vyskládané na pozemku provozovatele apod.). V této věci je vhodné spolupracovat s obcemi a obecní policií, kteří ve většině případů disponují (na rozdíl od OÚ ORP) místní znalostí provozovatelů. Dále je vhodné se zaměřit na lokality, kde lze předpokládat vysoký podíl kotlů vytápěnými pevnými palivy. Pokud je to účelné, je možné přistoupit také k plošné kontrole zdrojů a vyžádání informací o jejich provozu postupem dle § 17 odst. 1 písm. d. Cílem kontrol by nemělo být nicméně ukládání sankcí, nýbrž práce s provozovatelem a jeho motivace k výměně nevyhovujícího zdroje, případně nastolení souladu provozu zdroje se zákonem o ochraně ovzduší a pokyny výrobce. Ve věci opatření PZKO_2020_2 MŽP informovalo přítomné, že na webových stránkách www.jakspravnetopit.cz jsou k dispozici informace týkající se vytápění domácností. V současnosti tato stránka odkazuje na stránky MŽP (sekce lokální topeniště), do budoucna je plánováno vybudovat samostatnou webovou stránku mimo prostředí webu MŽP, která se bude tématu věnovat v uživatelsky přívětivějším prostředí. Na zmíněném webovém odkazu bude v dohledné době zveřejněna brožura s názvem „Jak správně topit a ušetřit“. MŽP dále poskytl k využití odkaz na stránky projektu LIFE Populair (LIFE18 IPE/SK/000010, www.populair.sk), kde budou zveřejněny informační a edukativní materiály zabývající se problematikou vytápění domácností zpracované VŠB, které je za podpory MŽP jedním z partnerů zmíněného projektu.

Po diskusním bloku byli zúčastnění vyzváni, aby dotazy k problematice plnění opatření PZKO zasílali průběžně a dle potřeby na kontaktní osobu MŽP. MŽP by dále uvítalo zaslání zpracovaných časových plánů na vědomí.

Zapsala: Vendula Breburdová, oddělení kvality ovzduší

Schválil: Kurt Dědič, ředitel odboru ochrany ovzduší